

REPUBLIKA SLOVENIJA
VIŠJE SODIŠČE V LJUBLJANI

Evidenčna številka: VSL0059878

Datum odločbe: 19.12.2012

Področje: PRAVO INTELEKTUALNE LASTNINE - OBLIGACIJSKO PRAVO - CIVILNO PROCESNO PRAVO

Institut: avtorska pravica - kršitev avtorskih pravic - civilna kazen - pogodba o javni priobčitvi glasbenih del - posredovanje podatkov - zastaranje civilne kazni - obrazloženost stroškovne odločitve

Zveza: ZASP člen 80, 80/1, 158, 158/1, 158/2, 160, 160/2, 168.

OZ člen 289, 289/1, 299, 299/2, 344, 347, 347/1, 352, 352/1, 352/3.

ZOdvt člen 14, 14/1, 14/2, 16.

Jedro

V obravnavanem primeru, zaradi obstoja pogodbe o javni priobčitvi glasbenih del na koncertih in javnih prireditvah, ni mogoče šteti, da kršitev dolžnosti sporočanja sporedov ter kršitev posredovanja vseh podatkov, potrebnih za izračun honorarja ne utemeljuje zaključka o kršitvi materialne avtorske pravice niti druge pravice avtorja.

Civilna kazen zaradi svoje specifične ureditve, ki nakazuje na njeno preterično naravo penalne oziroma kaznovalne odškodnine, zastara pod pogoji, ki veljajo za odškodninske terjatve.

Izrek

I. Pritožbi se delno ugodi in se sodba sodišča prve stopnje v III. točki izreka spremeni tako, da se znesek 407,72 EUR zniža za 45,05 EUR (na pravilno 362,67 EUR).

II. V preostalem se pritožba zavrne in se v izpodbijanem, a nespremenjenem delu (tj. v II. točki izreka) potrdi sodba sodišča prve stopnje.

III. Tožeča stranka sama krije svoje stroške v postopku s pritožbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je odločilo, da mora tožena stranka v 15 dneh dostaviti tožeči stranki sporede vseh uporabljenih del na koncertu dne 30. 7. 2006, 6. 8. 2006 in 13. 8. 2003 (I. točka izreka sodbe sodišča prve stopnje). Tožbeni zahtevek za plačilo glavnice 756,86 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva

vložitve tožbe do plačila ter zahtevke za krajši izpolnitveni rok za izročitev sporedov izvedenih del je zavrnilo (II. točka izreka sodbe sodišča prve stopnje). Tožeči stranki je naložilo plačilo stroškov tožene stranke v višini 407,72 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi v primeru zamude (III. točka izreka sodbe sodišča prve stopnje).

2. Zoper zavrnilni del odločitve se iz vseh pritožbenih razlogov iz prvega odstavka 338. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju: ZPP) (1) pritožuje tožeča stranka. Sodišču druge stopnje predlaga, da pritožbi ugodi in sodbo v izpodbijanem delu razveljavi ter zadevo v tem obsegu vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje. V zvezi z zavrnitvijo plačila civilne kazni izpostavlja, da so razlogi sodišča v nasprotju sami s sabo, saj je sodišče po eni strani ugotovilo, da toženi stranki ni mogoče očitati hude malomarnosti in tudi ne takšne opustitve dolžnega ravnanja (iz ZASP in Pogodbe), da bi bila tožeča stranka upravičena zaračunati 200-odstotni pribitek iz naslova civilne kazni, po drugi strani pa ugotavlja neizpolnitev zakonske obveznosti posredovanja sporedov uporabljenih del ter toženi stranki s sodbo celo naloži izpolnitev te obveznosti. Sodišče prve stopnje je pri odločanju o civilni kazni tudi povsem nepravilno, pristransko in arbitrarno upoštevalo okoliščine v zvezi s preklicem pogodbe, ki so za obravnavano zadevo nepomembne in jih ni dopustno upoštevati. Sodišče prve stopnje je zmotno zaključilo, da tožena stranka nikdar ni odklanjala plačila honorarja v tisti višini, ki je bila izračunana v skladu s Pravilnikom iz leta 1998. Tožena stranka je odklanjala plačilo, čeprav njegova višina za sporne prireditve ni bila sporna. Navedeno pa predstavlja zadostno podlago za prisojo civilne kazni. Tožena stranka je kršila tudi Pogodbo s tem, ko ni v dogovorjenem roku posredovala obrazcev S-1 in SAZAS-3. Meni, da so neutemeljeni tudi razlogi sodišča glede upravičenosti tožene stranke, da zadrži podatke o višini bruto avtorskega honorarja. Pri tem se sklicuje na pritožbene razloge, podane v vlogi z dne 13. 6. 2011, vsled kateri je sodišče druge stopnje sodbo v tem delu razveljavilo. Sodišče je namreč v tem delu, po njenem mnenju, ponovno povzelo iste razloge za odločitev. Izpodbija tudi ugotovitev sodišča prve stopnje, da je tožena stranka pravočasno in pravilno prijavila tožeči stranki vseh pet prireditev, pri čemer naj bi prijavila priložila vse potrebne podatke za izračun avtorskega honorarja. Tožena stranka je bila po Pogodbi zavezana k posredovanju obrazca S-1 in S-3. Omenjena obrazca sta osnova za delitev avtorskega honorarja in hkrati finančna dokumenta, zato morata biti pravilno izpolnjena. Navedene podatke je bila tožena stranka dolžna posedovati tožeči stranki mesečno, in sicer do 15. v mesecu za pretekli mesec. Poleg tega opozarja, da tožena stranka ni pravočasno prijavila vseh prireditev. V nadaljevanju natančno navaja, katerih podatkov tožena stranka ni posredovala za posamezen koncert, in sodišču prve stopnje v tem delu očita zmotno ugotovitev dejanskega stanja. Tožeča stranka je za 4. in 5. promenadni koncert dejansko prejela od tožene stranke zgolj golo prijavo koncerta, za 6. promenadni koncert pa je tožena stranka zgolj priložila dopis, ki pa ne predstavlja predpisanega obrazca S-1 in S-3, prav tako pa ne vsebuje vseh podatkov, ki bi jih morala tožena stranka izpolniti v obrazcu. Nadalje napada dokazni sklep sodišča prve stopnje kot nedoločen, ker v njem listine niso označene tako, da bi bila razvidna njihova vsebina. Meni, da je sodba sodišča prve stopnje glede civilne kazni obremenjena s kršitvijo iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP tudi zato, ker sodišče ni ugotovljalo vseh okoliščin, ki so po 168. člena ZASP pomembne za njeno prisojo. Prav tako se ni opredelilo do vseh pravno pomembnih okoliščin, ki jih je v zvezi s hudo malomarnostjo in krivdo tožene stranke zatrjevala tožeča stranka. S tem je storilo kršitev iz 8. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Meni, da je sodišče tudi neutemeljeno zavrnilo obračunane obresti. Drži, da računi niso bili izdani, kar pa ne pomeni, da tožeča stranka ni upravičena do plačila. Terjatev je namreč nastala takoj ob sami izvedbi prireditve, česar se je tožena stranka dobro zavedala, saj je pogodbo sama podpisala. Tudi sodišče je pravilno ugotovilo, da bi tožena stranka lahko sama izračunala pravilne zneske in jih plačala. Nato pa je v nasprotju samo s sabo ugotovilo, da ni dolžna plačati obresti. Nepravilna je tudi ugotovitev sodišča, da naj bi tožeča stranka pojasnila obračun obresti šele v vlogi z dne 11. 4. 2012, pri čemer pritožnik opozarja, da nobena od njenih vlog ni datirana z navedenim datumom. Tožeča stranka je argumentirano pojasnila svoj obrestni zahtevek že v tožbi, in to celo za vsak vtoževani koncert posebej (V. točka tožbe). Zaključek sodišča o

prekluziji tožeče stranke glede teh dejstev, je posledično zmoten. Sodišče prve stopnje je torej po mnenju tožeče stranke v tem delu zmotno ugotovilo dejansko stanje ter storilo kršitev iz prvega odstavka 339. člena ZPP v zvezi z drugim odstavkom 362. člena ZPP. Opozarja še na nespornost dejstva, da tožena stranka ni posredovala tožeči stranki podatkov o bruto honorarju izvajalcev, kar je tožeči stranki onemogočilo uporabo enega izmed alternativno določenih načinov odmere nadomestila glede na to, kateri je višji. Gre za alternativno možnost, ki jo Pravilnik daje kolektivni organizaciji, in je uresničljiva zgolj, če uporabnik sporoči kolektivni organizaciji vse predpisane podatke. Navedeno stališče po njegovem mnenju potrjuje tudi sodna praksa. Opozarja na kršitev ustaljene sodne prakse, za katero trdi, da je zavzela stališče o utemeljenosti civilne kazni tudi v primerih kršitve materialnih avtorskih pravic, med drugim do javnega izvajanja v smislu druge točke 26. člena ZASP, ki se odraža tudi v kršitvi 21. člena in prvega odstavka 81. člena ter 153. člena ZASP, ki uzakonjajo dolžnost pridobitve pravic in plačilo za uporabe, torej tudi v primeru, ko gre za kolektivno upravljanje avtorskih pravic. Sodišče druge stopnje je v sodbah I Cp 787/2011 in I Cp 1572/2011 tudi obrazložilo, da se pri presoji višine tovrstnih zahtevkov ne presoja le stopnja krivde, temveč je treba upoštevati še dolgotrajnost kršitev, pomemben pa je tudi generalno preventivski učinek takšne kazni. Podobno obrazložitev je sodišče navedlo tudi v odločbah II Cp 5215/2007 ter I Cp 1472/2001. Nazadnje opozarja, da sodišče prve stopnje ni upoštevalo napotkov sodišča druge stopnje v razveljavitvenem sklepu, v katerem je bilo opozorjeno, da mora sodišče upoštevati vse zatrjevane okoliščine. Gre za kršitev iz prvega odstavka 339. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 362. člena ZPP, ki je nedvomno vplivala na pravilnost in zakonitost izpodbijane sodbe. Graja tudi stroškovno odločitev, saj meni, da je neobrazložena (sodišče ni navedlo tarifnih postavk, po katerih je priznalo posamezne stroškovne postavke). Priglaša stroške s pritožbo.

3. Tožena stranka na vročeno pritožbo ni odgovorila.

4. Pritožba je delno utemeljena.

5. V konkretni zadevi so za odločitev o pritožbi pomembna naslednja dejstva:

- tožeča stranka je v konkretni zadevi uveljavljala plačilo honorarja, posredovanje sporedov uporabljeni del in plačilo civilne kazni zaradi kršitev pravic, v zvezi s petimi koncerti, in sicer 24. 11. 2005, 10. 4. 2006, 30. 7. 2006, 6. 8. 2006 in 13. 8. 2006;

- tožbeni zahtevek je oblikovala tako, da je glavnico kapitalizirala, od takšnega kapitaliziranega zneska pa zahtevala procesne obresti od dneva vložitve tožbe do plačila. Znesek vtoževane glavnice predstavlja seštevek dolgovanega honorarja, povečanega za 200-odstotkov iz naslova civilne kazni, 8,5-odstotnega DDV od takšne osnove (seštevka honorarja in civilne kazni) ter zakonskih zamudnih obresti od takšne vsote, ki tečejo od dneva zapadlosti posameznih zneskov do plačila. Tožeča stranka je zapadlost plačila honorarja za posamezen koncert določila na naslednji način: spored izvajanih del bi morala tožena stranka posredovati tožeči do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, tožena stranka bi ji potem v roku 15 dni izstavila račun, z nadaljnjim rokom plačila 15dni. Od naslednjega dne, ko je račun zapadel, je tožeča stranka zaračunala zamudne obresti;

- toženi stranki očita, da za uporabo avtorskih del ni imela dovoljenja, da za uporabo ni plačana dolžnega honorarja ter da ni sporočila podatkov, ki so potrebni za pravilen izračun honorarja;

- stranki sta imeli glede izvedbe glasbenih del na koncertih in javnih prireditvah sklenjeno pogodbo, ki je veljala v celotnem razdobju izvedbe zgoraj navedenih koncertov, tj. od 4. 6. 2004 do 31. 12. 2006 (takšna ugotovitev prve stopnje v pritožbenem postopku ni izpodbijana);

- tožena stranka je nesporni del dolgovanega honorarja, ki je bil po izračunu tožene stranke večji od vtoževanega zneska tožeče stranke iz tega naslova, plačala tekom postopka 6. 1. 2011;
- za del zahtevka, ki se je nanašal na plačilo honorarja zakonske zamudne obresti od tega zneska, je tožeča stranka po izpolnitvi v tem delu 7. 4. 2011 umaknila (glej list. št. 57 sodnega spisa);
- sodišče prve stopnje je zato postopek ustavilo v delu, ki se nanaša znesek 235,54 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od vložitve tožbe (21. 10. 2009);
- odločitev glede ustavitve postopka in odločitev glede dolžnosti posredovanja sporedov in glede plačila DDV od zneskov honorarja sta postali pravnomočni;
- v pritožbenem postopku je sporna zavrnitev plačila civilne kazni, povečane za davek na dodano vrednost, in zakonskih zamudnih obresti ter procesnih obresti od takšne osnove, nadalje zavrnitev zakonskih zamudnih obresti od plačanih zneskov honorarjev, ki tečejo od zapadlosti terjatev do vložitve tožbe, zavrnitev neplačanega dela honorarjev, povečanega za DDV, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi in procesnimi obrestmi od tega zneska.

6. Sodišče prve stopnje je zavrnitev prisoje civilne kazni utemeljilo z ugotovitvijo da tožena stranka ni bila dolžna posredovati tožeči stranki podatkov o svojih stroških, konkretno bruto honorarjih na koncertih. Tožeča stranka zato v pritožbi pravilno opozarja, da se sodišče prve stopnje ni opredelilo do vprašanja utemeljenosti civilne kazni na podlagi kršitve dolžnosti posredovanja sporedov uporabljenih del in vseh podatkov, potrebnih za izračun honorarjev. Vendar sodišče druge stopnje pri preizkusu sodbe sodišča prve stopnje v izpodbijanem delu v okviru kršitev, na katere pazi po uradni dolžnosti, ugotavlja, da je odločitev sodišča prve stopnje glede civilne kazni (kakor tudi glede preostalega vtoževanega zahtevka) sicer pravilna, a iz drugih razlogov. Posledično pa tudi neopredelitev sodišča prve stopnje do tega dela trditvene podlage tožeče stranke ni pravno pomembna.

7. V obravnavani zadevi je odločilno, da sta imeli pravdni stranki za uporabo varovanih del sklenjeno pogodbo, s katero je tožeča stranka dala toženi stranki dovoljenje za javno priobčitev glasbenih del iz svojega repertoarja na koncertih in javnih prireditvah na podlagi prvega odstavka 158. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (v nadaljevanju: ZASP).(2) (3) Sodišče prve stopnje je namreč pravilno zaključilo, da je že na podlagi takšnega dejstva tožena stranka zakonito uporabljala repertoar varovanih del, glede katerih je bila sklenjena pogodba, in zakonitost njihove uporabe ni bil vezan na plačilo ustreznega honorarja. Slednje je namreč pogoj za dovoljeno uporabo dela zgolj v primeru, ko se kolektivna organizacija in uporabnik ne sporazumeta o višini honorarja, zaradi česar tudi ne skleneta ustrezne (pisne) pogodbe (primerjaj drugi odstavek 160. člena ZASP v zvezi s prvim odstavkom 80. člena ZASP). Sicer pa je dovoljenje dano s sklenitvijo ustrezne pogodbe. Pogodbe avtorskega prava imajo namreč dvojno naravo: obsegajo prenos pravic in obligacijski posel.(4) Kadar se prenos pravice (ki učinkuje erga omnes) in obligacija (ki učinkuje inter partes) pokrivata, bo kršitev prenesene pravice (npr. glede obsega uporabe) zmeraj tudi kršitev obligacijskega razmerja. Ne velja pa tudi obratno. Z obligacijskim poslom se lahko namreč specificirajo načini porabe pravic in določijo dodatne obveznosti pogodbenih strank. V tem primeru pa bo ravnanje v nasprotju z odgovorjenim kršilo le obligacijsko razmerje, ne pa tudi avtorske pravice.(5)

8. Pojasnjeno je za odločitev o utemeljenosti civilne kazni pravno pomembno zaradi dispozicije 168. člena ZASP, ki ureja civilno kazen. Le-ta namreč tako v besedilu, ki je veljalo pred uveljavitvijo ZASP-C (tj. 4. 3. 2006), kot tudi v kasneje veljavnem besedilu, vezal prisajo civilne kazni na kršitev materialne avtorske

pravice ali druge pravice avtorja iz tega zakona (besedilo pred ZASP-C) oziroma na kršitev pravic iz tega zakona (besedilo, spremenjeno na podlagi ZASP-C). Iz pojasnila predlagatelja spremembe zakona, vsebovane v noveli ZASP-C, izhaja, da je bil namen takšne spremembe besedila (zgolj) v razširitvi zakonske podlage za prisojo civilne kazni tudi na primere kršitve sorodnih pravic in neizključnih avtorskih pravic, na katere se do tedaj veljavno besedilo ZASP ni nanašalo.(6) Iz navedenega sledi, da je v okviru jezikovne razlage besedila 168. člena ZAPS njegov vsebinski domet po namenu vezan na opredelitev vsebine avtorske in sorodnih pravic. Tiste pravice, ki ezulirajo samo vsebino omenjenih pravic, pa s civilno kaznijo niso varovane. Materialne avtorske pravice v ZASP niso izčrpno urejene (zakon ne določa njihovega zaključnega seznama), vendar pa je njihova identifikacija relativno enostavna, saj ustrezajo vsem možnim načinom uporabe varovanih del. Druge pravice avtorja pa so izčrpno urejene v določbah 32 do 39 ZASP, in mednje ne sodijo pravice avtorja oziroma kolektivne organizacije iz 82. člena ZASP (pravica do vpogleda v dohodke uporabnikov) ter zrcalne pravice kolektivne organizacije, ki ustrezajo dolžnosti uporabnikov, da ji sporočajo sporede uporabljenih del in vse potrebne podatke za izračun honorarja po ZASP in Pravilniku s tarifo (primerjaj prvi in četrti odstavek 160. člena ZASP).

9. Ker pa so te pravice po zakonu funkcionalne narave, saj je njihov namen omogočanje avtorju in kolektivni organizaciji, da zaračuna pravilen oziroma zadosten honorar za uporabo del, je njihova kršitev temelj za morebitno prisojo civilne kazni (če so seveda izpolnjeni nadaljnji pogoji glede obstoja ustrezne stopnje krivde) v primeru, ko uporaba avtorskih del ni bila dovoljena s pogodbo. Zgolj v takšnem primeru je namreč po izrecni določbi drugega odstavka 158. člena ZASP (7) šteti, da je ustrezna pravica prenesena pod pogojem, da je uporabnik na račun kolektivne organizacije ali pri sodišču položil znesek honorarja, ki ga po svoji tarifi zaračunava organizacija. V primeru, da uporabnik kolektivni organizaciji ni sporočil sporeda del in drugih podatkov, na podlagi katerih je v skladu s tarifo mogoč pravilen obračun nadomestila, pa ni mogoče preveriti in posledično šteti, da je uporabnik plačal dolgovan znesek in torej delo zakonito uporablja. V teh primerih torej kršitev dolžnosti poročanja (o sporedih in drugih podatkih za izračun nadomestila) samodejno oziroma hkrati privede tudi do kršitve materialne avtorske pravice, ki ustreza vsebini izkoriščanja varovanega dela s strani uporabnika, s tem pa do podanosti temelja za prisojo civilne kazni, če so za to seveda, kot že rečeno, izpolnjeni pogoji ustrezne krivde.

10. Ker torej v obravnavanem primeru navedena situacija zaradi obstoja pogodbe o javni priobčitvi glasbenih del na koncertih in javnih prireditvah ni bila podana, tudi ni mogoče šteti, da kršitev dolžnosti sporočanja sporedov, ki jo je ugotovilo samo sodišče prve stopnje, ter kršitev posredovanja vseh podatkov, potrebnih za izračun honorarja (obstoj navedene kršitve je mogoče ugotoviti že na podlagi nepreprekanih trditev tožeče stranke v zvezi z zadnjimi tremi koncerti – zanje namreč tožena stranka razen števila obiskovalcev ni posredovala nobenega drugega podatka) ne utemeljuje zaključka o kršitvi materialne avtorske pravice niti druge pravice avtorja. Pojasnjeno interpretacijo določbe 168. člena ZASP nenazdanje narekuje tudi dolžno upoštevanje restriktivnega pristopa sodišča pri uporabi zakonskih določb, ki po svojem smislu urejajo t.i. kaznovalno odškodnino oziroma "punitive damage".

11. Takšno stališče tudi ni v nasprotju z razlogi odločitev v zadevah I Cp 787/2011, I Cp 1572/2011, II Cp 5215/2007 in I Cp 1472/2011. V navedenih primerih je namreč sodišče ocenilo, da tožena stranka zaradi neplačila honorarja ni imela dovoljenja za izkoriščanje materialnih avtorskih pravic na varovanem delu in je posledično podan temelj za prisojo civilne kazni. Takšno stališče je skladno z zgoraj pojasnjenim zakonskim položajem, ko uporabnik s kolektivno organizacijo ni sklenil ustreznega pravnega posla o prenosu materialnih avtorskih pravic. V navedenih zadevah pa se sodišče ni opredelilo do vprašanja, ali ima uporabnik dovoljenje za uporabo v primerih, ko ima sklenjeno pogodbo za uporabo, pa ne plača honorarja. Razloge za pritrdilni odgovor na navedeno vprašanje je sodišče druge stopnje navedlo v točki 7 obrazložitve te sodbe. Na tem

mestu pa dodaja, da nasprotnega zaključka ne utemeljuje niti določba 4. člena Pravilnika iz leta 1998, ki našteva pogoje za zakonito uporabo repertoarja varovanih del. Navedena določba podzakonskega predpisa namreč določa zgolj način uresničevanja zakonskih določb o pridobitvi dovoljenja za uporabo in kot takšna ne more določati dodatnih pogojev onkraj tistih, ki so določeni z ZASP. Kolektivna organizacija, ki jo zavezuje zakonita kontrahitna dolžnost, pa lahko pogodbe sklepa samo v skladu z zakonom.

12. Tudi sicer – kolikor takšna nesklepčnost zahtevka v tem delu ne bi bila podana – pa sodišče druge stopnje opozarja na zastaranost terjatve tožeče stranke iz tega naslova. Tožena stranka je namreč tekom postopka pred sodiščem prve stopnje pravočasno podala ugovor zastaranja, ki ga je sodišče prve stopnje v svoji sodbi sicer preizkusilo, vendar nepravilno. Štelo je namreč, da velja za obveznosti tožene stranke, ki jih tožeča stranka vtožuje v tem postopku, splošni petletni zastaralni rok. Navedeno pa tako za civilno kazen (kot za ostale vtoževane terjatve, kar bo pojasnjeno v nadaljevanju) ne velja. Civilna kazen zaradi svoje specifične ureditve, ki nakazuje na njeno preterično naravo penalne oziroma kaznovalne odškodnine, zastara pod pogoji iz 352. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju: OZ) (8), ki veljajo za odškodninske terjatve.⁽⁹⁾ V primeru obstoja pogodbenega temelja se začetek teka takšnega zastaralnega roka nujno ujema z zapadlostjo terjatve, bodisi da bi se civilna kazen presojala zaradi kršitve pogodbene obveznosti (in bi se torej za zastaranje uporabljal tretji odstavek 352. člena OZ), bodisi da se presoja zaradi obstoja civilnega delikta (in se torej za zastaranje uporabljata prvi in drugi odstavek 352. člena OZ). Takrat bi lahko namreč kolektivna organizacija prvič uveljavljala svoj zahtevek, hkrati pa bi ji moral biti v konkretnem primeru tudi nujno znan kršitelj, saj je zaradi sklenjene pogodbe mogla vedeti, da bi ji ravno tožena stranka takrat morala poročati, pa tega ni storila (obstoj škode ni predpostavka za prisojo civilne kazni, niti ni pogoj seznanjenost s podatki, potrebnimi za izračun dolžnega nadomestila; civilna kazen je namreč lahko vezana tudi na običajni honorar ali nadomestilo za tovrstno uporabo). V obravnavanem primeru je bilo poročanje po neprerekanih trditvah tožeče stranke dolžno 15. dne v mesecu za pretekli mesec. To pomeni, da je za časovno zadnji koncert, na katerega se v konkretni zadevi nanaša vtoževana terjatev za posredovanje podatkov (tj. koncert 13. 8. 2006), zastaranje začelo teči 16. 9. 2006 in se je izteklo 16. 9. 2009 (tj. istega dne in meseca po treh letih). Tožba pa je bila vložena 21. 10. 2009, tj. po izteku triletnega roka iz tretjega odstavka 352. člena OZ v zvezi s prvim odstavkom 347. člena OZ oziroma po izteku triletnega subjektivnega roka iz prvega odstavka 352. člena OZ.

13. Posledično je odločitev o zavrnitvi zahtevka v delu, ki se nanaša na civilno kazen, povečano za obračunani DDV, ter v delu, ki se nanaša na zakonske zamudne obresti in procesne obresti od takšne osnove, pravilna.

14. Prav tako pa je neutemeljen zahtevek iz naslova zakonskih zamudnih obresti od glavnice prvotno dolgovanih in kasneje tekom postopka plačanih honorarjev, ki jih je tožeča stranka zahtevala za obdobje od določitve zapadlosti terjatve iz naslova honorarjev do vložitve tožbe (v tem delu namreč zahtevka ni umaknila in sodišče prve stopnje postopka v tem delu ni ustavilo). Tožeča stranka sicer v pritožbi pravilno graja ugotovitev sodišča prve stopnje, da je tožeča stranka trditve, s katerimi je utemeljila obrestni del zahtevka, podala prepozno. Sodišče prve stopnje je namreč spregledalo konkretizirano in natančno obrazložitev zahtevka v tem delu, ki ga je tožeča stranka podala že v tožbi tako, kot izhaja iz druge alineje 5. točke obrazložitve te sodbe. Vendar sodišče druge stopnje na podlagi uradnega preizkusa in v okviru pooblastil iz 5. alineje 358. člena ZPP ugotavlja, da je zahtevek tudi v tem delu zastaran. Sodišče prve stopnje je namreč zmotno štelo, da velja za obveznosti tožene stranke, ki jih tožeča stranka vtožuje v tem postopku, splošni petletni zastaralni rok. Tudi za presojo zastaranja zahtevka v tem delu je namreč odločilna pavnoposlovna podlaga obveznosti tožene stranke. V pogodbi, sklenjeni med pravdnima strankama 4. 6. 2004, je bila namreč dolžnost pošiljanja sporedov in drugih podatkov, tj. dolžnost pošiljanja izpolnjenih obrazcev S-1 in S-3, dogovorjena kot občasna obveznost tožene stranke, saj se je tožena stranka zavezala, da bo sporede in podatke pošiljala 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Na takšno poročanje pa je bilo vezano tudi enkrat

mesečno obračunavanje avtorskega honorarja in izstavitev ustreznega računa, kar izhaja iz tožbenih trditev tožeče stranke na list. št. od 9 do 11, ki jih tožena stranka tekom postopka ni prerekala.

15. Občasna dospelost terjatev je namreč lahko ali dogovorjena ob sklenitvi pravnega posla ali določena na podlagi zakona. Pravdni stranki sta izkoristili prvo možnost. Zastaranje vtoževanih terjatev je zato treba presojati po prvem odstavku 347. člena OZ, ki za občasne terjatve določa triletni zastaralni rok. Le-ta je začel teči ob zapadlosti posameznih terjatev (in ne morebiti šele v trenutku zamude tožene stranke), saj bi od tistega trenutka dalje lahko zahtevala njeno izpolnitev oziroma sodno uveljavljala svojo pravico. Tožeča stranka je zapadlost plačila honorarja za posamezen koncert določila na naslednji način: spored izvajanih del bi morala tožena stranka posredovati tožeči do 15. dne v mesecu za pretekli mesec, tožena stranka bi ji potem v roku 15 dni izstavila račun, z nadaljnjim rokom plačila 15 dni. Od naslednjega dne, ko bi račun zapadel, je tožeča stranka zaračunala zamudne obresti. Pri tem pa tožeča stranka ni zatrdila, da bi bil med pravnima strankama onkraj splošnega dogovora o mesečnem obračunavanju honorarja dejansko dogovorjen tudi takšen način določitve dneva zapadlosti terjatve. Natančno je zatrdila zgolj, da je bila tožena stranka po pogodbi dolžna sporočiti podatke 15. dne v mesecu za pretekli mesec.

16. Kljub temu je na podlagi prvega odstavka 289. člena OZ mogoče zaključiti, da je tožeča stranka glede na naravo sklenjene pogodbe in dejstvo, da je bilo sporočanje podatkov namenjeno ravno obračunu honorarja, plačilo le-tega lahko zahtevala že v trenutku, ko bi po njenih trditvah lahko izstavila račun, tj. vsaj 15 dni potem, ko so ji bili podatki s strani tožene stranke sporočeni. Tek zastaranja namreč ni odvisen od morebitne zamude tožene stranke, ki bi v takšnem primeru lahko nastopila šele na podlagi obvestila oziroma zahtevka tožeče stranke za plačilo terjatve (primerjaj prvi odstavek 289. člena OZ v zvezi z drugim odstavkom 299. člena OZ), temveč od trenutka, ko bi tožeča stranka kot imetnica terjatve, prvič lahko zahtevala njeno izpolnitev. Takšen trenutek pa je nedvomno nastopil z dnem, ko je lahko izračunala višino svoje terjatve. Honorar za zadnji sporni koncert bi tako tožeča stranka po lastnih trditvah lahko zahtevala že 30. 9. 2006, kar pomeni, da je triletni zastaralni rok po prvem odstavku 347. člena OZ začel teči 1. 10. 2006 in se je iztekel 1. 10. 2009, tj. še pred vložitvijo tožbe v konkretni zadevi 21. 10. 2009. Ker predstavljajo zakonske zamudne obresti stransko terjatev, le-te pa zastarajo, ko zastara glavna terjatev (344. člen OZ), je odločitev o zavrnitvi zahtevka tožeče stranke tudi v tem delu pravilna.

17. Odločitev o zavrnitvi zneska honorarjev, ki presega s strani tožene stranke plačan znesek iz tega naslova, je pravilna že iz razloga zgoraj pojasnjene zastaranja zahtevka iz naslova plačila honorarja, tožeča stranka pa tudi sicer v pritožbi takšne zavrnitve ne graja obrazloženo. Posledično je sodišče druge stopnje potrdilo tudi zavrnitev zahtevka za plačilo DDV od takšnega zneska ter zamudnih in procesnih obresti od njune vsote. Enako velja tudi za del zahtevka, ki se nanaša na plačilo zakonskih zamudnih obresti od 8,5-odstotnega DDV, obračunanega na plačan honorar, ki tečejo od s strani tožeče stranke določene zapadlosti terjatve do vložitve tožbe. Sodišče druge stopnje je zato odločitev sodišča prve stopnje potrdilo tudi v tem delu.

18. Nedoločenost dokaznega sklepa, ki jo sodišču prve stopnje očita tožeča stranka, pa v obravnavanem primeru ni podana, saj predstavlja navedba prilog, pod katerimi se nahajajo dokazne listine, dovolj določen in preverljiv način opredelitve izvedenih dokazov.

19. Neutemeljen je tudi očitek o neobrazloženosti stroškovne odločitve sodišča prve stopnje. Le-to je odmero opravilo tako, da je v obrazložitvi končne odločbe navedlo pravno podlago zanjo in se sklicevalo na podrobnejšo specifikacijo na stroškovnih pravnih strank. Slednja je opravilo nazorno tako, da je na njeni podlagi mogoče preveriti pravilnost končnega izračuna. Pojasnjeno pa je takó v skladu s teorijo kot s sedaj že

ustaljeno sodno prakso zadostno za zadostitev standardu obrazloženosti stroškovne odločitve. Tožeča stranka pri tem protispisno navaja, da sodišče prve stopnje ni navedlo tarifnih števil, na podlagi katerih je odločilo o posameznih priglašeni stroških. Iz stroškovnika tožene stranke na list. št. 60 sodnega spisa je namreč razvidno, da je sodišče obkljukalo navedbo tarifnih števil in priglašeni nagrad tožene stranke tako, da jasno izhaja, na kakšni podlagi je sodišče prve stopnje tudi tožeči stranki za enako opisane storitve priznalo nagrado v enaki višini oziroma na kakšni podlagi je strankam priznalo istovrstne stroške (le-te je obema stranka priznalo v celotnem priglašenem znesku). Sodišče druge stopnje pa po uradni dolžnosti ugotavlja, da je sodišče prve stopnje materialnopravno zmotno priznalo pravdnima strankama posebno nagrado za postopek in posebno nagrado za narok (na katero je toženi stranki odmerilo tudi dodaten pavšal materialnih stroškov v višini 20,00 EUR) tudi v postopku, ki se je nadaljeval po delni razveljavitvi odločitve v pritožbenem postopku. V skladu s prvim in drugim odstavkom 14. člena Zakona o odvetniški tarifi (v nadaljevanju: ZOdvT) (10) zajemajo namreč nagrade celotno storitev odvetnika od prevzema do dokončanja zadeve, če ta zakon ne določa drugače. Odvetnik pa lahko prejme nagrado v isti zadevi le enkrat, pri čemer v sodnem postopku lahko prejme nagrade na vsaki stopnji. Postopek do prvega odločanja na drugi stopnji in postopek, ki teče po vrnitvi zadeve pred sodiščem prve stopnje, pa v skladu s 16. členom ZOdvT ne predstavljata različnih zadev, za kateri bi bili pooblaščenca – odvetniki upravičeni do posebnih nagrad. Sodišče druge stopnje je zato odmero ponovno opravilo tako, da teh stroškov ni priznalo.

20. Zaradi preglednosti v nadaljevanju navaja celoten seznam priznanih stroškov tožeči stranki: 72,80 EUR nagrade za postopek (tar. št. 3100), 67,20 EUR nagrade za narok (tar. št. 3102), 20,00 EUR pavšala za pošne in telekomunikacijske stroške (tar. št. 6002), 23,68 EUR potnih stroškov za potovanje Kranj – Ljubljana – Kranj (tar. št. 6003) in 4,00 EUR za parkirino (tar. št. 6006), 37,54 EUR za DDV od vsote predhodno priznanih zneskov, 114,00 EUR za sodno takso, 26,24 EUR za potne stroške (64km x 0,41 EUR za potovanje 23. 4. 2012), 2,00 EUR za parkirino (tar. št. 6006) in 5,65 EUR za DDV od vsote kilometrine in parkirine. Skupaj je tako tožeči stranki priznalo 373,11 EUR stroškov pred sodiščem prve stopnje. Glede na njen 30-odstotni pravdni uspeh pa ji je prisodilo 111,93 EUR.

21. Toženi stranki je priznalo: 72,80 EUR nagrade za postopek (tar. št. 3100), 67,20 EUR nagrade za narok (tar. št. 3102), 20,00 EUR pavšala za pošne in telekomunikacijske stroške (tar. št. 6002), 3 x 99,90 EUR za potne stroške (3 x (270km x 0,37 EUR)) (tar. št. 6003), 91,94 EUR DDV od vsote predhodno navedenih zneskov, 105,30 EUR (270km x 0,39 za potovanje 23. 4. 2012) za potne stroške in 21,06 EUR DDV od predhodno navedenih potnih stroškov. Skupaj je tožeči stranki tako priznalo 678,00 EUR stroškov v postopku pred sodiščem prve stopnje in ji na podlagi njenega 70-odstotnega pravnega uspeha prisodilo 474,60 EUR stroškov. Po medsebojnem pobotanju je takó tožeča stranka dolžna plačati toženi stranki 362,67 EUR, kar je 45,05 EUR manj, kot je odločilo sodišče prve stopnje. Sodišče druge stopnje je zato v tem delu pritožbi ugodilo in sodbo sodišča prve stopnje v III. točki izreka spremenilo tako, da je znesek 407,72 EUR znižalo za 45,05 EUR (na pravilno 362,67 EUR) (355. člen ZPP).

22. V preostalem je pritožbo tožeče stranke na podlagi neizpodbijanih dejanskih ugotovitev sodišča prve stopnje ter dejstev, ki jih je skladno s pooblastilom iz prvega odstavka 350. člena ZPP ugotovilo samo na podlagi neprerekanih trditev tožeče stranke, ob pravilni uporabi materialnega prava (5. alineja 358. člena ZPP) kot neutemeljeno zavrnilo in sodbo sodišča prve stopnje v II. točki izreka potrdilo (350. člen ZPP).

23. Ker je tožeča stranka delno uspela zgolj glede stroškovne odločitve, ki na končni uspeh strank v postopku ne vpliva (39. člen ZPP), mora stroške v postopku s pritožbo kriti sama (prvi odstavek 154. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 165. člena ZPP).

(1) Ur. l. RS, št- 26/1999 in nasl..

(2) Ur. l. RS, št. 21/1995 in nasl..

(3) Označba člena in odstavka se nanaša na besedilo zakonske različice, ki je veljala v času sklenitve Pogodbe o javni priobčitvi glasbenih del na koncertih in javnih prireditvah dne 4. 6. 2004 med pravnima strankama.

(4) Miha Trampuž et altri, Zakon o avtorski in sorodnih pravicah s komentarjem, Gospodarski vestnik, Ljubljana, 1997, str. 188.

(5) Ibidem, str. 188.

(6) Primerjaj Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP-C), Poročevalec DZ, št. 107/2005 z dne 1. 12. 2005, str. 32 in 38.

(7) Označba člena in odstavka se nanaša na besedilo zakonske različice, ki je veljala v času sklenitve Pogodbe o javni priobčitvi glasbenih del na koncertih in javnih prireditvah dne 4. 6. 2004 med pravnima strankama.

(8) Ur. l. RS, št. 83/2001 in nasl..

(9) Nima namreč narave stranske terjatve in torej ni akcesorna glavni terjatvi tako, da preneha, če preneha glavna terjatev, ravno tako pa zastara v triletnem subjektivnem roku.

(10) Ur. l. RS, št. 67/2008 in nasl..

Datum zadnje spremembe: 12.03.2013